

Aizsardzības resors

2010.gada 1.janvārī noslēdzās aizsardzības nozares strukturālā reforma, kuras ietvaros tika optimizēta Aizsardzības ministrija (AM) un Nacionālo bruņoto spēki (NBS), uzlabota komandvadība visos līmeņos, kā arī samazināts AM padotības iestāžu skaits. Veiktā reforma ir radikālākā aizsardzības nozares reforma pēdējo gadu laikā, kas būtiski ietekmēs arī turpmāko aizsardzības nozares attīstību.

Līdz ar strukturālām reformām ir integrētas vairākas AM un NBS funkcijas, tādējādi AM no reiz civilas institūcijas ir kļuvusi par civili-militāru institūciju. Koncentrējot gan funkcijas, gan cilvēkresursus vienviet, ir izdevies gan ietaupīt uz cilvēkresursu rēķina, gan panākt ātrāku un efektīvāku lēmumu pieņemšanas procesu, kā arī ļāvuši izvairīties no funkciju dublēšanās.

Realizētas līdz šim lielākās strukturālās reformas NBS - notika atteikšanās no spēka veidiem, tādējādi Sauszemes spēku vietā izveidojot kājnieku brigādi, Jūras spēku vietā – flotili, bet Gaisa spēku vietā – aviācijas bāzi. Pilnveidojot NBS vadības struktūru, samazināts gan augstāko, gan vecāko virsnieku skaits. Pieļaujamaais ģenerāļu amatu skaits ir samazināts divas reizes (no 17 līdz 8), savukārt pulkvežu amatu skaits - no 38 līdz 20.

Reformas ļāva stiprināt NBS kaujas spējas samazināta finansējuma apstākļos, samazināt administratīvo aparātu un tā izmaksas, kā arī vienkāršot un paātrināt lēmumu pieņemšanas procesu. Reformu rezultātā panākta administratīvā personāla samazināšana līdz 10% no kopējā karavīru skaita, veikta ministrijas un bruņoto spēku stratēģiskās plānošanas funkciju apvienošana. Kājnieku brigāde attīstība ir kļuvusi par galveno NBS prioritāti.

Reformu ietvaros noritēja arī Saeimas un valsts prezidenta drošības dienesta un Militārās policijas apvienošana, kā arī triju orķestru apvienošana, izveidojot NBS orķestri.

Nozarē tika novērsta funkciju dublēšana starp AM, NBS un padotības iestādēm un skaidri nodalīti trīs plānošanas līmeņi – stratēģiskā plānošana (AM), operacionālā plānošana (NBS Apvienotais štābs) un taktiskā plānošana (NBS vienības).

Reformu rezultātā tika likvidēta Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra un uz tās bāzes izveidots Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs. Apvienojot valsts aģentūras „Tēvijas sargs” un „Jaunsardzes centrs”, tika izveidots Rekrutēšanas un jaunsardzes centrs. Šie soļi ir nodrošinājuši aizsardzības nozarei piešķirto līdzekļu racionālu lietošanu, administratīvā aparāta samazināšanu, iepirkumu un publisko konkursu organizēšanas lielāku caurskatāmību. Reorganizāciju rezultātā samazināts AM padotībā esošo iestāžu skaits no sešām līdz piecām, kā arī par 30-40% samazināts to finansējuma apjoms un nodarbināto personu skaits.

Reformu rezultātā valsts pārvaldē atlīdzība tika samazināta par 30%, tādējādi samazinot gan ministrijas un tās padotības iestāžu darbinieku, gan NBS karavīru atlīdzības. Samazināts nodarbināto skaitu Aizsardzības ministrijā no 2009.gada sākuma 7784 darbiniekiem uz 2010.gadu 6337 amata vietām.

Reforma kopā ar ilgtermiņa līgumu pārskatīšanu un pārcelšanu ir ļāvusi saglabāt dzīvotspējīgu aizsardzības sistēmu, ievērojami samazinot finanses.